

Llywodraeth Cymru – Tai ac Adfywio Rhaglen Tai Arloesol:

Manyleb dechnegol

fersiwn: 4

diwygiwyd: Gorffennaf 2020

Cyd-destun

Yn 2016-17, fel rhan o darged 20,000 o gartrefi fforddiadwy ychwanegol Llywodraeth Cymru, gofynnodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant i swyddogion Llywodraeth Cymru ddatblygu rhaglen newydd i gefnogi'r gwaith o ddatblygu dulliau newydd o ddarparu tai yng Nghymru. Neilltuwyd £90m i gefnogi cynlluniau'r rhaglen.

Nodau'r Rhaglen

Nod y Rhaglen Tai Arloesol yw:

- cynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy yng Nghymru, fel rhan o darged 20,000 o gartrefi fforddiadwy ychwanegol.
- cysoni â'r saith nod a gynhwysir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.
- mynd i'r afael â chost a gwerth mewn cartrefi newydd, a datblygu tai sy'n diwallu anghenion tai penodol presennol a rhai yn y dyfodol.
- darparu cymorth i'r rhai sy'n barod i arloesi drwy ddefnyddio dulliau amgen.
- dangos y buddiannau sy'n gysylltiedig â dulliau amgen, er mwyn annog mwy o ddiddordeb.
- harneisio cyfleoedd i ddarparu swyddi, hyfforddiant sgiliau, a datblygu diwydiant lleol.
- lledaenu canfyddiadau allweddol yn gyhoeddus a sicrhau bod cymaint â phosibl yn cael ei ddysgu amdanynt.

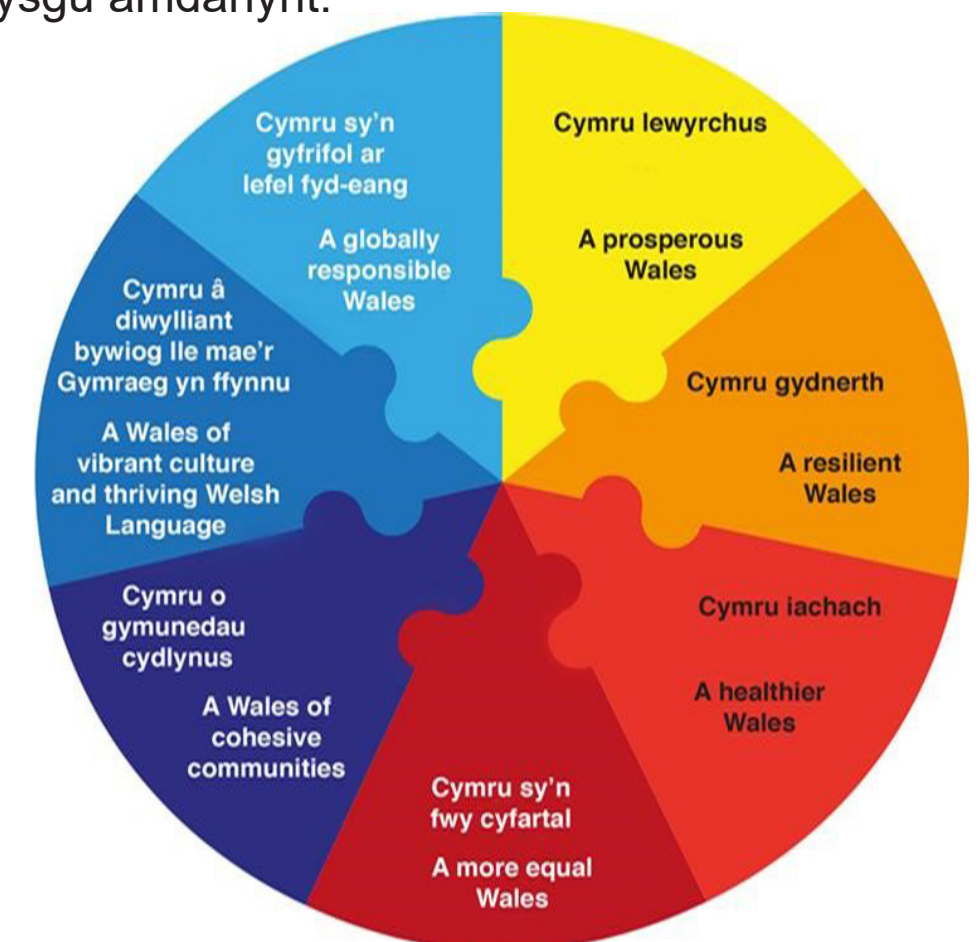
Nodau Manyleb Dechnegol y Rhaglen Tai Arloesol

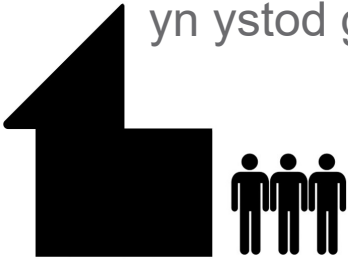
Mae manyleb dechnegol y Rhaglen Tai Arloesol yn sefydlu fframwaith gwerthusol lle y gellir asesu ac ystyried ceisiadau am gefnogaeth gan y rhaglen.

Yn unol â dyheadau'r rhaglen ei hun, nod manyleb dechnegol y Rhaglen Tai Arloesol yw peidio â bod yn agored nac yn rhagnodol. Mae'n ceisio osgoi rhoi galwadau ychwanegol ar brosiectau sy'n gwneud cais am gymorth. Yr unig beth a fynnir ganddi yw cytundeb tîm y prosiect i rannu canfyddiadau yn agored a sicrhau y dysgir cymaint â phosibl ohonynt, a manyleb 'isafswm sylfaenol' ar gyfer pob prosiect a gefnogir. Rhaid i bob prosiect ddangos yn amlwg sut mae'n cyd-fynd â saith nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Fodd bynnag, un o ofynion penodol manyleb y Rhaglen Tai Arloesol yw arloesed a ddiffinnir yn glir a photensial ar gyfer effaith mewn o leiaf un o'r saith maes ffocws, yn ymwneud yn uniongyrchol â nodau Deddf Llesiant.

Cenedlaethau'r Dyfodol - gweler y diagram.

Bydd manyleb dechnegol y Rhaglen Tai Arloesol yn parhau i addasu a datblygu yn y dyfodol.

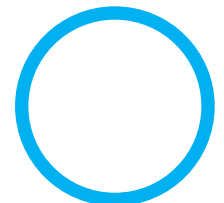
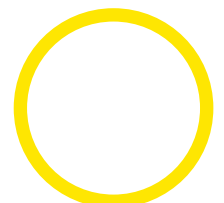
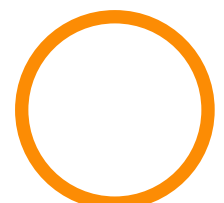
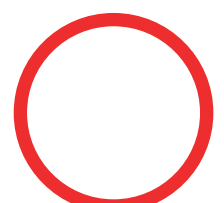
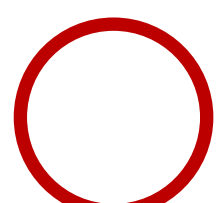
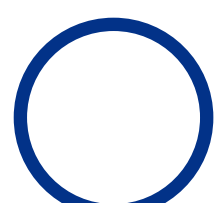
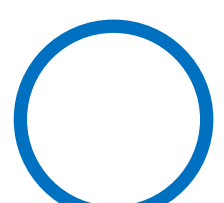

	yn ystod gwaith adeiladu 	buddiannau o ran defnydd 	buddiannau ehangach 	
nod y Ddeddf: yn gyfrifol yn fyd-eang ffyniannus cydnerth iach mwyr cyfartal cymunedau cydlynol diwylliant sy'n ffynnu	budd tymor byr: Idefnydd isel o CO2 cloi carbon i mewn mynd i'r afael â chost a gwerth defnyddio adnoddau lleol cadarn, cynnal a chadw lefel isel gall y gymuned ei newid defnyddio adnoddau naturiol adeiladu anadladwy defnydd isel o ynni biliau gwresogi is hyblygrwydd o ran cynllun yn adeiladwy gan y defnyddiwr terfynol amrywiaeth o ran ffurf a deunydd addasrwydd i gyd-destunau gwahanol	budd tymor canolig: Ileihau ôl-troed carbon potensial ar gyfer carbon negyddol mwyr o dai fforddiadwy cefnogi cadwyn gyflenwi Cymru yn gallu gwrthsefyll newid yn yr hinsawdd adeiladu hygrych amgylchedd mewnol iach llai o effaith ar yr amgylchedd cynhyrchu ynni gwrthbwysu costau rhentu hirhoedlog ac addasadwy llwybrau caffael 'eraill' creu cymdogaethau cryf creu lleoedd â chymeriad	budd tymor hir: datgarboneiddio cymunedau cyrraedd targedau rhyngwladol fforddiadwyedd, economi leol sgiliau a chreu cymuned addasrwydd a chydnerthedd dysgu sgiliau newydd a grymuso buddiannau iechyd cadarnhaol llai o straen ar wasanaethau cyhoeddus cynhesrwydd fforddiadwy i bawb cartrefi ynni cadarnhaol yn diwallu angen penodol o ran tai cartrefi hyblyg, o ansawdd uchel cefnogi pobl, cymunedau a lleoedd unigryw	ffocws: CO₂ cyfalaf newid iechyd ynni gofod Ile

RHAID i gynigion ymrwymo i bolisi ‘llyfr agored’, gan gynnwys y canlynol:

- adroddiadau rheolaidd ar gynnydd i weithgor y Rhaglen Tai Arloesol.
- monitro yn ystod ac ar ôl y gwaith adeiladu.
- casglu data (yn enwedig ar gost a pherfformiad).
- lledaenu’r gwersi allweddol a ddysgwyd yn gyhoeddus.

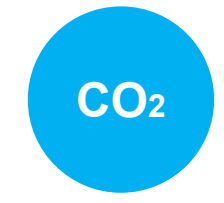
DYLENT ddangos sut y byddant*:

- yn ymwybodol o garbon o ran adeiladu a chylch bywyd.
e.e. cyfrifo SAP, manyleb deunyddiau.
- asesu costau cyfalaf yn erbyn costau wrth ddefnyddio, bod yn gadarn ac ystyried cynnal a chadw.
e.e. dadansoddiad o gost, cost cylch bywyd.
- darparu atebion adeiladol hirdymor. Datblygu sgiliau, adnoddau, lles mantais gymunedol
e.e. cadwyn cylenwi lleol, prentisiaethau.
- darparu cartrefi cysurus iach sy’n hybu lles ac yn osgoi risgiau i iechyd.
e.e. manyleb deunyddiau, ffactorau golau dydd.
- bod yn fforddiadwy i’w rhedeg a’u gwresogi, gan ymdrin â thlodi tanwydd yn y cartref.
e.e. cymharu SAP â’r meincnod.
- darparu digon o le i ddiwallu anghenion defnyddwyr a bod yn hyblyg o ran defnydd.
e.e. safonau gosod sylfaenol.
- integreiddio yn eu cymdogaeth.
Creu llefydd bydd pobl eisiau byw ynddynt.
dylai’r ymgeisydd gynnal adolygiad DCFW. **

* Nid yw’r disgrifiad o gydymffurfiaeth yn gyfyngedig i’r enghreifftiau a nodir mewn llwyd, sydd at ddibenion enghreifftiol yn unig.

** Gweler gwefan Comisiwn Dylunio Cymru, <https://dcfw.org/>

BYDDANT Arloesi mewn o leiaf un ond dim mwy na thri o’r saith maes ffocws, er enghraifft:

- **CO₂**
 - datgarboneiddio cymunedau
 - cyrraedd targedau rhyngwladol
- **cyfalaf**
 - fforddiadwyedd
 - cefnogi economïau lleol
 - datblygu sgiliau
 - creu cymuned
- **newid**
 - addasrwydd
 - cydnerthedd
 - dysgu sgiliau newydd i unigolion
 - grymuso cymunedau
- **iechyd**
 - buddiannau iechyd cadarnhaol
 - llai o bwysau ar wasanaethau cyhoeddus
- **ynni**
 - cynhesrwydd fforddiadwy
 - gwelliannau mewn effeithlonrwydd ynni
- **gofod**
 - yn diwallu angen penodol o ran tai
 - hyblygrwydd ac ymarferoldeb
- **lle**
 - cefnogi pobl a chymunedau
 - darparu dyluniad o ansawdd uchel.

Mae'r Rhaglen Tai Arloesol yn ceisio cefnogi arloesed a chael effaith mewn tair ffrwd wahanol:

TECHNEGAU ADEILADU

ffurfiau newydd ar adeiladu, deunyddiau neu brosesau a rhai sy'n dod i'r amlwg.

LLWYBRAU CYFLAWNI

dulliau amgen i gomisiynu caffael, neu gyfranogiad.

MODELAU TAI

mathau o dai sy'n ymateb i angen penodol neu sy'n gallu dangos eu bod yn barod i gael eu huwchraddio.

Gall arloesed fod mewn unrhyw un o'r tair ffrwd, ac nid oes rhaid iddo fod mewn mwy nag un.

Cymorth y Rhaglen Tai Arloesol

Caiff ceisiadau eu hasesu yn seiliedig ar faint arfaethedig yr arloesedd, a'r effaith bosibl ganfyddedig a all ddeillio o'r prosiect. Gweler y meini prawf 'BYDD' ar dudalen 5 am ragor o fanylion.

Yn dilyn adolygiad o'r ceisiadau, caiff ymgeiswyr llwyddiannus eu gwahodd am gyfweliad. Fel rhan o'r cyflwyniad gofynnir am ddisgrifiad o'r prosiect sy'n nodi'r tîm prosiect a'r rhaglen arfaethedig, ac sy'n cadarnhau natur yr arloesedd / effaith arfaethedig (yn ôl 'maes ffocws' a 'ffrwd', uchod).

Hefyd, gofynnir i ymgeiswyr gadarnhau eu bod yn cydymffurfio â'r saith maen prawf 'DYLAI', a chyflwyno dadansoddiad cost sy'n cynnwys costau fesul eitem sy'n gysylltiedig ag arloesedd.

Creffir ar gyflwyniadau gan Banel Asesu'r Rhaglen Tai Arloesol, sy'n cynnwys grŵp o arbenigwyr â phrofiad sy'n ymwneud â saith 'maes ffocws' arloesedd.

Llinell amser y Rhaglen Tai Arloesol

- Lansio'r Fanyleb Dechnegol, y Canllawiau a'r Ffurflen Gais ym mis Gorffennaf 2020.
- Mae'r fanyleb dechnegol hon yn cyd-fynd â galwad agored am geisiadau ar gyfer cymorth yn ystod Blwyddyn 4 o'r Rhaglen Tai Arloesol (2020-21).
- Anogir ymgeiswyr â phrosiectau priodol i gyflwyno ceisiadau cyn gynted ag y bydd y ffurflen ar gael.
- Ar ôl cwblhau'r ffurflen gais, bydd panel y Rhaglen Tai Arloesol yn cyfarfod er mwyn adolygu'r holl brosiectau a gyflwynwyd.
- Bydd y panel yn argymhell cymorth yn seiliedig ar yr arloesedd a'r effaith dybiedig a gynigir gan y prosiectau.

maen prawf 1. RHAID

Er mwyn i brosiect fod yn gymwys i gael cymorth gan y Rhaglen Tai Arloesol, rhaid i dîm y prosiect gytuno i gydymffurfio â phedwar maen prawf ‘RHAID, gan ymrwymo i brotocol agored ar gyfer lledaenu canfyddiadau allweddol a sicrhau bod cymaint â phosibl yn cael ei ddysgu amdanynt.

maen prawf 2. DYLENT

Dylai prosiectau fodloni pob un o’r saith o ofynion maen prawf 2 a nodir ar dudalen 3 (sy’n rhoi enghreifftiau o ddulliau sy’n dangos cydymffurfiaeth) NEU ddarparu cyfiawnhad pam na chynigir bodloni unrhyw un na phob un o’r gofynion ‘DYLENT’.

maen prawf 3. BYDDANT

Caiff prosiectau eu rhestru yn eu trefn yn seiliedig ar eu gallu i gyflawni arloesedd ac effaith mewn un neu fwy o’r meysydd ffocws:

sgôr isel	arloesedd cymedrol effaith bosibl gyfyngedig
sgôr ganolig	arloesedd ystyrlon effaith bosibl glir
sgôr uchel	arloesedd radical effaith bosibl sylweddol

Bydd arloesedd mewn mwy nag un maes ffocws yn gwella’r sgôr rancio. Fodd bynnag, dylid nodi mai nod y Rhaglen Tai Arloesol yw cefnogi prosiectau sy’n dangos gwir botensial i arloesi a chael effaith ar y tai a ddarperir, nid cefnogi prosiectau sy’n cynnig arloesedd ymylol ar draws ystod eang o feysydd.

Gwerthusiad y Rhaglen Tai Arloesol: creu adnodd

Caiff pob un o brosiectau’r Rhaglen Tai Arloesol ei werthuso ar lefel sylfaenol ar draws saith maes ffocws Llesiant, er mwyn dal data prosiect sylfaenol. Fe fydd methodolgeg safonedig ar gyfer monitor a gwerthuso ar draws holl brosiectau Rhaglen Tai Arloesol, er mwyn gynnal cymhariaeth. Cânt eu gwerthuso yn erbyn metrigau safonedig, yn ystod y gwaith adeiladu ac ar ôl hynny, ac ar ôl i bobl symud i fyw i’r tai.

Caiff pob un o brosiectau’r Rhaglen Tai Arloesol ei werthuso hefyd yn fanylach, mewn ffordd benodol. Bydd y gwerthusiad manwl yn canolbwyntio ar y maes ffocws y mae’r arloesedd arfaethedig yn ymwneud ag ef.

Y bwriad yw y caiff y data hyn eu defnyddio i greu adnodd gwerthfawr i unrhyw un sy’n ymwneud â’r gwaith o gomisiynu, caffael, neu ddarparu tai yng Nghymru yn y dyfodol. Y bwriad yw y caiff costau yr eir iddynt yn uniongyrchol drwy werthuso (prynu / gosod caledwedd, a’r gwerthusiad ei hun) eu talu gan y Rhaglen Tai Arloesol.

CYMORTH Y RHAGLEN TAI ARLOESOL

Lluniwyd manyleb dechnegol y Rhaglen Tai Arloesol o dan gyfarwyddyd. Grŵp Llywio’r Rhaglen, a’i hysgrifennu gan y Gweithgor Technegol.

Os oes gennych ymholiadau am y fanyleb hon, cysylltwch â Tai Arloesol: InnovativeHousingProgramme@gov.wales neu ffoniwch 0300 062 8402